בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

אִין שָׁאטְן פוּן דִי סוּכָּה

אִין דֶעם קוּנְטְרֵס וֶועט אִיר גֶעפוּנֶען הֶערְלִיכֶע גֶעדַאנְקֶען וִוי אַזוֹי מִתְפַּלֵל צוּ זַיין אִין דִי סוּכָּה. אִין דִי שָׁאטְן פוּן דִי הֵיילִיגֶע סוּכָּה קֶען מֶען זִיךְ אוֹיסְבֶּעטְן אַלֶעס גוּטְס, מְ'קֶען אָנְהוֹיבְּן לֶעבְּן אַ פְרִישֶׁע גֶעשְׁמַאקֶע לֶעבְּן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן

אִיבֶּערְגֶעזֶעצְט אוֹיף אִידִישׁ פוּנֶעם קוּנְטְרֵס "שִׂיחוֹת מוֹהֲרָ"א"ש לְחַג הַסוּכּוֹת" פוּן הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִיק, עַמוּד הָאֱמוּנָה, וָואס בְּרֶענְגְט אַרַיין דִי הֵיילִיגֶע אוּן רֵיינֶע אֱמוּנָה אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט

כְּבוֹד קְדוּשַׁת מָרָן מוֹהֲרָ"א"ש זי"ע

גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּין, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן בעזהש"ת
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - וִוילְיַאמְסְבּוּרְג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק
4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש
קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש
בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש
ירושלים
רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

היכל הקודש
בני ברק
רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715

נדפס ע"י
קרן הדפסה היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

אִין שָׁאטְן פוּן דִי סוּכָּה

א

אַרוּמְגֶענוּמֶען מִיט זִיבְּן וָואלְקֶענֶעס

דֶער פָּסוּק זָאגְט (וַיִּקְרָא כ״ג, מ״ג) ״לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם״, מִיר זִיצְן אִין דִי סוּכָּה צוּ גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטְן הָאט אוּנְז אַרוּם גֶענוּמֶען מִיט דִי זִיבְּן וָואלְקֶענֶעס פוּן דִי עֲנַנֵי הַכָּבוֹד; פִיר וָואלְקֶענֶעס פוּן דִי פִיר זַייטְן, צְוֵויי פוּן אוֹיבְן אוּן אוּנְטְן, אוּן אֵיין וָואלְקְן וָואס אִיז גֶעגַאנְגֶען פָארְאוֹיס פַאר דִי אִידְן.

אִין שָׁאטְן פוּן דִי סוּכָּה

דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א) אַז דִי זִיבְּן וָואלְקֶענֶעס זֶענֶען קֶעגְן דִי זִיבְּן לִיכְט וָואס אַ מֶענְטְש הָאט אוֹיף זַיין קָאפּ; צְוֵויי אוֹיגְן, צְוֵויי אוֹיעֶרְן, צְוֵויי נָאז לֶעכֶער אוּן דִי מוֹיל. אִין דִי סוּכָּה אִיז דִי רִיכְטִיגֶע פְּלַאץ אוּן צַייט צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הֵיילִיגְן אוּן רֵיינִיגֶען דִי זִיבְּן לִיכְט פוּן קָאפּ. וֶוען מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ הֵיילִיגְן דִי זִיבְּן לִיכְט, דַאן הָאט מֶען אַ רֵיינֶעם מֹחַ, מֶען וֶוערְט צוּגֶעבִּינְדֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע אוּן בֶּעסְטֶע זַאךְ צוּ וָואס אַ אִיד קֶען צוּקוּמֶען. וֶוען מֶען הָאט אַ רֵיינֶעם מֹחַ, הָאט מֶען אַ גוּט לֶעבְּן אוּן אַן עֶרְלִיךְ לֶעבְּן, עֶס קֶען נִישְׁט זַיין בֶּעסֶערְס פוּן דֶעם.

ב

דִי אוֹיגְן

צוּם עֶרְשְׁט דַארְף מֶען בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי אוֹיגְן, מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הִיטְן דִי אוֹיגְן, נִישְׁט צוּ קוּקְן וואוּ מֶען טָאר נִישְׁט קוּקְן.

וֶוען אַ אִיד הָאט הֵיילִיגֶע אוֹיגְן, דַאן אִיז עֶר שׁוֹין אִינְגַאנְצְן הֵיילִיג. צַדִיקִים הָאבְּן גֶעטַייטְשְׁט דָאס וָואס חֲזַ"ל זָאגְן (תַּעֲנִית כ"ד.) "כַּלָה שֶׁעֵינֶיהָ יָפוֹת, אֵין כָּל גּוּפָה צָרִיךְ בְּדִיקָה"; אַ אִיד וָואס הָאט הֵיילִיגֶע אוֹיגְן, עֶר קוּקְט נָאר וואוּ מֶען מֶעג קוּקְן, אִיז זִיכֶער אַז עֶר וֶועט זַיין אִינְגַאנְצְן הֵיילִיג, זַיין גַאנְצֶער גוּף וֶועט וֶוערְן הֵיילִיג. דָוִד הַמֶלֶךְ בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן (תְּהִלִים קי"ט, ל"ז) "הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי"; מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל הָאבְּן הֵיילִיגֶע אוֹיגְן, נִישְׁט

צוּ קוּקְן אוֹיף וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער לָאזְט נִישְׁט קוּקְן.

דֶער הֵיילִיגֶער "מַרְאֶה יְחֶזְקֵאל" זי"ע הָאט גֶעהַאט אַ בֶּן יָחִיד וָואס הָאט גֶעהֵייסְן מְנַחֶם מֶענְדְל זי"ע, דֶער בַּעַל מַעְגְּלֵי צֶדֶק. אַלְס בָּחוּר הָאט אִים זַיין טַאטֶע גֶעשִׁיקְט לֶערְנֶען אִין דִי יְשִׁיבָה פוּן הֵיילִיגְן חֲתַם סוֹפֵר זי"ע, עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט דָארְטְן דְרֵיי זְמַנִים אוּן עֶר אִיז גָאר שְׁטַארְק גֶעשְׁטִיגְן אִין תּוֹרָה אוּן אִין עֲבוֹדַת ה', אוּן סְפֶּעצִיעֶל אִיז עֶר גֶעוֶוען אוֹיסְגֶעצֵייכְנְט אִין שְׁמִירַת עֵינַיִם, עֶר הָאט נִישְׁט אַרוֹיס גֶעקוּקְט פוּן זַיינֶע ד' אַמוֹת. נָאךְ דִי דְרֵיי זְמַנִים הָאט עֶר בַּאקוּמֶען אַ בְּרִיוו פוּן זַיינֶע עֶלְטֶערְן אַז עֶר זָאל שׁוֹין אַהֵיים קוּמֶען וַוייל מֶען רֶעדְט שׁוֹין שִׁידוּכִים פַאר אִים.

דֶער בָּחוּר אִיז אַרַיין צוּם הֵיילִיגְן חֲתַם סוֹפֵר זי״ע זִיךְ גֶעזֶעגֶענֶען, דֶער חֲתַם סוֹפֵר הָאט אִים אָנְגֶעוואוּנְטְשְׁן אוּן אִים גֶעזָאגְט אַז אַזוֹי וִוי אוֹיפְ׳ן וֶועג אַהֵיים גֵייט עֶר דוּרְךְ דִי שְׁטָאט אוּהֶעל, זָאל עֶר אַרַיינְגֵיין דָארְט צוּם הֵיילִיגְן יִשְׂמַח מֹשֶׁה זי״ע צוּ נֶעמֶען אַ בְּרָכָה. עֶר הָאט אַזוֹי גֶעטוּן, אוֹיפְ׳ן וֶועג אַהֵיים הָאט עֶר זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט אִין אוּהֶעל אַרַיינְצוּגֵיין נֶעמֶען אַ בְּרָכָה פוּנֶעם יִשְׂמַח מֹשֶׁה.

מֶען הָאט אָבֶער נִישְׁט גֶעקֶענְט אַרַיינְגֵיין גְלַייךְ, אִיז עֶר גֶעבְּלִיבְּן דָארְט אִין אַכְסַנְיָא פַּאר עֶטְלִיכֶע טֶעג צוּ וַוארְטְן אוֹיף זַיין רֵייעֶ צוּ קֶענֶען אַרַיינְגֵיין צוּם צַדִיק. עֶס אִיז גֶעוֶוען אִין דִי זוּמֶער, אִין דִי הֵייסֶע טֶעג, אוּן דֶער בָּחוּר אִיז אַרוֹיס גֶעגַאנְגֶען אִין מַארְק זֶען צִי עֶר קֶען עֶפֶּעס קוֹיפְן צוּ טְרִינְקֶען אָדֶער אַ פְּרוּכְט זִיךְ אוֹיפְצוּפְרִישְׁן אִינֶעם הֵייסְן וֶועטֶער.

ער איז אָנגעקומען צו אַ טישל מיט מעלאָנעס, און ער האָט געקלערט אַז ער וועט זיך אויפפרישן מיט אַ גוטע רייפע מעלאָנע, ער האָט אָנגעהויבן קוקן די מעלאָנעס צו זען אויב ער קען טרעפן אַ גוטע מעלאָנע, ער האָט אָבער נישט געטראָפן קיין גוטע מעלאָנע וואָס זאָל אים געפעלן, און ער האָט אָנגעהויבן גיין ווייטער.

אַזוי ווי ער דרייט זיך אויס אַוועק צו גיין, הערט ער אַ קול וואָס זאָגט אים: "צדיק זה בא לבית מלוני, ויפטר בלא מעלאָנע?"... [אַ שיינע מליצה'דיגע אויסדרוק לויט רש"י בראשית כ"ח, י"ז], עס איז אים זייער געפאַלן דער אויסדרוק, און ער האָט אויפגעהויבן די אויגן צו זען ווער עס האָט דאָס געזאָגט, האָט ער געזען ווי די מיידל וואָס שטייט דאָרט און פאַרקויפט די מעלאָנעס האָט דאָס

גֶעזָאגְט. עֶר הָאט בַּאקוּמֶען פוּן דֶעם גְרוֹיס חֲלִישַׁת הַדַעַת, עֶר שְׁטְרֶענְגְט זִיךְ אַזוֹי אָן צוּ הִיטְן זַיינֶע אוֹיגְן, אוּן דָא אִיז עֶר דוּרְכְגֶעפַאלְן אוּן גֶעקוּקְט אוֹיף אַ פְרֶעמְדֶע מֵיידְל.

עֶר אִיז צוּרִיק גֶעגַאנְגֶען צוּ זַיין אַכְסַנְיָא אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר גֶעוֵויינְט אוּן גֶעטְרוֹיעֶרְט אוֹיף זַיין דוּרְכְפַאל אוּן עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט בַּארוּאִיגְן. זַיין בַּעַל אַכְסַנְיָא, דֶער רֹאשׁ הַקָהָל פוּן אוּהֶעל, הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט וָואס גֵייט פָאר, הָאט עֶר דֶערְצֵיילְט דִי מַעֲשֶׂה. דֶער רֹאשׁ הַקָהָל הָאט גֶעוואוּסְט וֶוער דִי מֵיידְל אִיז, זִי אִיז גֶעוֶוען אַ טָאכְטֶער פוּן אַ שְׁטָאט׳ס אִיד וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ חָסִיד פוּנֶעם יִשְׂמַח מֹשֶׁה. דֶער בָּחוּר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם רֹאשׁ הַקָהָל אוֹיב עֶר קֶען אִים טְרָאגְן צוּם יִשְׂמַח מֹשֶׁה צוּ בֶּעטְן אַ תִּיקוּן, דֶער רֹאשׁ הַקָהָל הָאט אִים גֶעטְרָאגְן צוּם צַדִיק, אוּן

דֶער בָּחוּר הָאט דָארְט זֵייעֶר גֶעוֵויינְט אַז עֶר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן אוּן עֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט בַּארוּאִיגְן פוּן דִי שְׁרֶעקְלִיכֶע מַעֲשֶׂה.

אִינְצְוִוישְׁן אִיז אַיינְגֶעפַאלְן פַאְר׳ן רֹאשׁ הַקָהָל אַז דִי גְמָרָא זָאגְט דָאךְ (קִידוּשִׁין מ״א.) ״אָסוּר לְאָדָם שֶׁיְקַדֵשׁ אֶת אִשָׁה עַד שֶׁיִרְאֶנָה״, אַז מֶען וִויל חֲתוּנָה הָאבְּן מִיט אַ מֵיידְל דַארְף מֶען דָאךְ קוּקְן אוֹיף אִיר, נוּ אֶפְשָׁר זָאל דֶער בָּחוּר אַ חָתָן וֶוערְן מִיט דִי מֵיידְל אוּן אַלֶעס וֶועט זַיין מְסוּדָר.

דִי עֵצָה אִיז שְׁטַארְק גֶעפָאלְן פַאְר׳ן יִשְׂמַח משֶׁה, עֶר הָאט אָבֶּער גֶעזָאגְט אַז מֶען דַארְף קוֹדֶם פְרֶעגְן רְשׁוּת פוּן דִי עֶלְטֶערְן פוּנֶעם בָּחוּר, מֶען הָאט אַרִיבֶּער גֶערוּפְן דִי עֶלְטֶערְן אוּן זֵיי דֶערְצֵיילְט דִי גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה, אַז זֵייעֶר זוּן קֶען זִיךְ נִישְׁט בַּארוּאִיגְן נָאר אוֹיב עֶר הָאט חֲתוּנָה מִיט דִי מֵיידְל. דִי מַאמֶע

אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין מַארְק רֶעדְן מִיט דִי מֵיידְל, זִי הָאט גֶעזֶען אַז זִי אִיז אַ גֶעלוּנְגֶען מֵיידְל אוּן אַן עֶרְלִיךְ מֵיידְל, זִי אִיז אָבֶער גֶעקוּמֶען פוּן זֵייעֶר אַ פָּשוּטֶע מִשְׁפָּחָה.

דִי מַאמֶע אִיז צוּרִיק גֶעקוּמֶען צוּם יִשְׂמַח מֹשֶׁה אוּן גֶעזָאגְט אַז זִי אִיז נִישְׁט מַסְכִּים צוּם שִׁידוּךְ, "מֶען טְרָאגְט מִיר אָן טֶעכְטֶער פוּן דִי גְרֶעסְטֶע גְדוֹלֵי הַדוֹר פַאר אִים, אוּן דָא זָאל אִיךְ נֶעמֶען אַ מֵיידְל פוּן אַזַא פָּשוּטֶע מִשְׁפָּחָה?!" הָאט אִיר דֶער יִשְׂמַח מֹשֶׁה גֶעזָאגְט אַז אוֹיבּ זִי וֶועט אוֹיסְפִירְן דֶעם שִׁידוּךְ זָאגְט עֶר אִיר צוּ אַז עֶס וֶועט אַרוֹיסְקוּמֶען פוּן זֵיי שֵׁיינֶע דוֹרוֹת, אוּן פוּן זֵיי וֶועט זִיךְ אָנְהוֹיבְּן אַ הֶערְלִיכֶע יִחוּס. דִי מַאמֶע הָאט אָנְגֶענוּמֶען דִי וֶוערְטֶער אוּן זִי הָאט גֶעעֶנְדִיגְט דֶעם שִׁידוּךְ, אוּן פוּן דֶעם שִׁידוּךְ אִיז אַרוֹיס גֶעקוּמֶען דִי הֶערְלִיכֶע מִשְׁפָּחָה פוּן דִי דֶעזְשֶׁע

גֶזַע לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת פַּאר כְּלַל יִשְׂרָאֵל. אוּן דָאס אַלֶעס אִיז גֶעוֶוען אִיז זְכוּת פוּן דֶעם בָּחוּר׳ס שְׁמִירַת עֵינַיִם.

זֶעט מֶען פוּן דֶעם וִוי וַוייט צַדִיקִים הָאבְּן זִיךְ גֶעהִיטְן דִי אוֹיגְן. דַארְפְן מִיר אוֹיךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מִיר זָאלְן זוֹכֶה זַיין צוּ הִיטְן דִי אוֹיגְן אוּן נִישְׁט זַיין מְשׁוּגֶע צוּ קוּקְן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ וָואס מֶען טָאר נִישְׁט.

ג

גְרוֹיסֶע אוֹיעֶרְן

אוֹיךְ דַארְף מֶען בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי אוֹיעֶרְן. מֶען דַארְף נִישְׁט זַיין אַזוֹי נֵייגֶערִיג צוּ הֶערְן אַלֶעס. אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ שְׁטֵייט (יִתְרוֹ דַף ע״ה:) אַז וֶוער עֶס הָאט גְרוֹיסֶע אוֹיעֶרְן אִיז אַ טִפֵּשׁ, דָאס

מֵיינְט נִישְׁט דַוְקָא אַז מֶען הָאט טַאקֶע גְרוֹיסֶע אוֹיעֶרְן, נָאר אַז מֶען מוּז אִיבֶּערָאל צוּלֵייגְן דֶעם אוֹיעֶר, אַז מֶען זֶעט אַ קוּפְּקֶע שְׁמוּעֶסְן דַארְף מֶען גְלַייךְ גֵיין הֶערְן וָואס מֶען רֶעדְט דָארְט. וָואס מֶען דַארְף הֶערְן - וֶועט מֶען סֵיי וִוי הֶערְן, און וָואס מֶען דַארְף נִישְׁט הֶערְן - אִיז דָאךְ אַ שָׁאד צוּ הֶערְן.

דִי אוֹיעֶרְן אִיז אוֹיךְ מְרַמֵז אוֹיף אֱמוּנַת חֲכָמִים, צוּ הֶערְן וָואס דֶער צַדִיק זָאגְט, אַ אִיד אָן אַ צַדִיק אִיז אַ פַארְלוֹירֶענֶער מֶענְטְש, עֶר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס עֶר הָאט צוּ טוּן. אַמָאל פַאלְט עֶר אַרָאפּ און עֶר טוּט גָארְנִישְׁט, און אַמָאל פַארְקֶערְט, עֶר טוּט צוּפִיל, מֶער וִויפִיל עֶר דַארְף, און דַאן קְרַאכְט עֶס. וֶוען אַ אִיד הָאט אָבֶּער אַ צַדִיק וָואס פִירְט אִים, דַאן אִיז עֶר אוֹיפְ׳ן רִיכְטִיגְן וֶועג, עֶר וֵוייסְט וָואס צוּ טוּן און וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן רִיכְטִיג אִין יֶעדֶע מַצָב.

דֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט דָאס וָואס חֲזַ״ל זָאגְן (תְּרוּמוֹת א׳, ב׳) ״חֵרֵשׁ שֶׁדִּבְּרוּ בוֹ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם, שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר״, אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז אַ ״לֹא שׁוֹמֵעַ״, עֶר הֶערְט זִיךְ נִישְׁט צוּ צוּם קוֹל פוּן צַדִיק, דַאן אִיז עֶר אַ ״לֹא מְדַבֵּר״, עֶר רֶעדְט נִישְׁט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶערִיבֶּער דַארְף אַ אִיד בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן אַ צַדִיק וָואס זָאל אִים פִירְן אוֹיפְ׳ן רִיכְטִיגְן וֶועג, וָואס זָאל אִין אִים אַרַיינְגֶעבְּן אַ חַיוּת אוּן אַ חֵשֶׁק צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, צוּ לֶערְנֶען אוּן צוּ דַאוֶונֶען אוּן זִיךְ צוּ פְרֵייעֶן מִיט אַ מִצְוָה.

ד

סַבְלָנוּת

דֶערְנָאךְ קוּמְט דִי נָאז, וָואס דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף סַבְלָנוּת, מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין אַ מַאֲרִיךְ אַף, נִישְׁט וֶוערְן אַזוֹי שְׁנֶעל אוֹיפְגֶערֶעגְט פוּן יֶעדֶע קְלֵיינִיקֵייט וָואס גֵייט נִישְׁט אַזוֹי וִוי מֶען וִויל, נָאר אָנְנֶעמֶען יֶעדֶע זַאךְ מִיט גֶעדוּלְד אוּן סַבְלָנוּת.

דִי מִדָה פוּן סַבְלָנוּת אִיז זֵייעֶר וִויכְטִיג אִין לֶעבְּן, עֶס אִיז מַמָש נִישְׁט מֶעגְלִיךְ צוּ לֶעבְּן אָן דֶעם. יֶעדֶער מֶענְטְשׁ גֵייט דוּרְךְ שְׁוֶוערִיקֵייטְן יֶעדְן טָאג, אֵיינֶער הָאט זַיינֶע אֵייגֶענֶע שְׁוֶוערִיקֵייטְן, אֵיינֶער הָאט שְׁוֶוערִיקֵייטְן פוּן דִי וַוייבּ, אֵיינֶער פוּן דִי קִינְדֶער, אֵיינֶער בַּיי דִי אַרְבֶּעט, אֵיינֶער פוּן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער. אוּן נָאר מִיט סַבְלָנוּת, מִיט אַסַאךְ גֶעדוּלְד, קֶען מֶען הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן.

דֶערְפַאר דַארְף אַ אִיד הָאבְּן אַסַאךְ גֶעדוּלְד אוּן סַבְלָנוּת, זִיךְ לָאזְן פִירְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. וָואס דֶער בַּאשֶׁעפֶער טוּט מִיט אִים, זָאל עֶר זָאגְן: ״זָאל זַיין אַזוֹי וִוי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וִויל״. מֶען גֶעבְּט זִיךְ אִינְגַאנְצְן אִיבֶּער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן צוּם סוֹף וֶועט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זִיכֶער הֶעלְפְן, אַז עֶס וֶועט זַיין גוּט.

אֲפִילוּ בַּיים דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דַארְף מֶען אוֹיךְ הָאבְּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, וַוייל מֶען וֶוערְט נִישְׁט אִין אֵיין מִינוּט אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, אַלֶע צַדִיקִים זֶענֶען צוּגֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶרֶע מַדְרֵיגוֹת נָאר מִיט סַבְלָנוּת, פוּן אָנְפַאנְג הָאבְּן זֵיי אַסַאךְ גֶעהָארֶעוֶועט, אַסַאךְ גֶעדַאוֶונְט אוּן גֶעלֶערְנְט אוּן גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. זֵיי הָאבְּן גָארְנִישְׁט גֶעזֶען אוּן גָארְנִישְׁט גֶעפִילְט אַז זֵיי טוּעֶן עֶפֶּעס אוֹיף, זֵיי הָאבְּן אָבֶּער

גֶעוַוארְט מִיט גֶעדוּלְד, בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט זֵיי גֶעהָאלְפְן, אוּן זֵיי זֶענֶען צוּגֶעקוּמֶען צוּ וָואס זֵיי זֶענֶען צוּגֶעקוּמֶען.

מֶען דֶערְצֵיילְט אוֹיפְ'ן הֵיילִיגְן צַדִיק דֶער "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" זי"ע, אַז יוּנְגֶערְהֵייט אִיז עֶר גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער קַפְּדָן, עֶר פְלֶעגְט זִיךְ רֶעגְן אוֹיף יֶעדֶע קְלֵיינִיקֵייט. אֵיינְמָאל הָאט מֶען אִים גֶערוּפְן צוּ זַיין סַנְדָק בַּיי אַ בְּרִית, אוּן אַזוֹי וִוי עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען שְׁפֶּעט צוּם בְּרִית, הָאט מֶען נִישְׁט גֶעוַוארְט אוֹיף אִים, מֶען הָאט גֶעמַאכְט דֶעם בְּרִית אָן אִים, אוּן וֶוען עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען, הָאט מֶען שׁוֹין גֶעהַאלְטְן נָאכְ'ן בְּרִית. דָאס הָאט אִים זֵייעֶר גֶעשְׁטֶערְט, עֶר הָאט זִיךְ גֶערֶעגְט אוֹיף דֶעם, אוּן אַזוֹי אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען דָארְט נָאךְ זַאכְן אוֹיף וָואס עֶר הָאט זִיךְ גֶערֶעגְט.

מען האָט זיך געזעצט עסן די סעודה, און אינמיטן די סעודה איז אַריינגעקומען אַן אָרימאַן מיט צוריסענע קליידער, מענטשן האָבן אים באַגריסט און געגעבן שלום, און ווען מען האָט אים געפרעגט ווי אַזוי ער הייסט, האָט ער געזאָגט: "זאָל זיין אַזוי"... מען האָט אים ווידער געפרעגט: "ווילסט אפשר עפּעס עסן?" האָט ער געזאָגט: "זאָל זיין אַזוי", "ווילסט אפשר נאָך אַ טעלער? האָט ער ווייטער געענטפערט: "זאָל זיין אַזוי", און אַזוי ווייטער וואָס מען האָט אים געפרעגט האָט ער אויף אַלעס געענטפערט: "זאָל זיין אַזוי"...

פאַרשטייט זיך אַז עס איז דאָרט געוואָרן אַ גרויס געלעכטער פון די מעשה, מען האָט אים געפרעגט: "ביזט אפשר משוגע געוואָרן?" האָט ער ווייטער געזאָגט: "זאָל זיין אַזוי", און דער עולם האָט זיך

אוּנְטֶערְגֶעהַאלְטְן אוֹיף זַיין חֶשְׁבּוֹן, מֶען הָאט זֵייעֶר גֶעלַאכְט.

דֶער הֵיילִיגֶער "תּוֹלְדוֹת" הָאט אָבֶּער פַארְשְׁטַאנֶען אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וִויל אִים דָא עֶפֶּעס מְרַמֵז זַיין, אוּן עֶר הָאט גֶעוָואלְט צוּגֵיין צוּם אָרִימַאן צוּ רֶעדְן מִיט אִים, אָבֶּער אִינְצְוִוישְׁן אִיז דֶער אָרִימַאן פַארְשְׁוִוינְדְן גֶעוָוארְן.

דֶער הֵיילִיגֶער "תּוֹלְדוֹת" הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל וִויסְן אוּן פַארְשְׁטֵיין וָואס דָאס הָאט גֶעמֵיינְט, הָאט מֶען אִים גֶעזָאגְט פוּן הִימְל אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען אֵלִיָהוּ הַנָבִיא, עֶר אִיז גֶעקוּמֶען אִים אוֹיסְלֶערְנֶען אַז מֶען טָאר זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט אוֹיפְרֶעגְן, נָאר זִיךְ אִינְגַאנְצְן אִיבֶּערְגֶעבְּן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ זָאגְן, "זָאל זַיין אַזוֹי..."

עֶס זָאגְט זִיךְ גְרִינְג, עֶס אִיז אָבֶּער גָאר שְׁוֶוער מְקַיֵים צוּ זַיין, צוּ הָאבְּן סַבְלָנוּת אוּן גֶעדוּלְד. דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע וֶועג וִוי אַזוֹי מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ דֶעם, אִיז נָאר וֶוען מֶען גְלֵייבְּט אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, אַז גָארְנִישְׁט אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶוערְט גֶעטוּן פוּן זִיךְ אַלֵיין, אַלֶעס קוּמְט נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אוּן דָאס בַּאקוּמְט מֶען דוּרְכ׳ן רֶעדְן אַסַאךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. וֶוען אַ מֶענְטְשׁ גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ, צוּ דֶערְצֵיילְן פַארְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֶעס וָואס עֶס גֵייט אוֹיף אִים דוּרְךְ, אַלֶעס וָואס טוּט אִים וֵויי, בַּאקוּמְט עֶר אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, אַז נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קֶען אִים הֶעלְפְן, אוּן דֶעמָאלְט וֶוען עֶס קוּמְט אוֹיף אִים סַיי וֶועלְכֶע צָרָה, וֶוערְט עֶר נִישְׁט אוֹיס מֶענְטְשׁ, עֶר דֶערְצֵיילְט עֶס פַארְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט אִים,

און אַזוֹי קוּמְט מֶען צוּ צוּ דִי שֵׁיינֶע מִדָה פוּן סַבְלָנוּת.

עֶס אִיז דָא זֵייעֶר אַסַאךְ צָרוֹת אוֹיף דֶער וֶועלְט, אֵיינֶער מַאכְט מִיט אַסַאךְ מִיט פַּרְנָסָה, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין גֶעלְט אִיבֶּערְצוּקוּמֶען דֶעם טָאג, דַארְף מֶען אוֹיף דֶעם הָאבְּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, און נָאר קוּמֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, און אִים בֶּעטְן פַּרְנָסָה.

ווִידֶער זֶענֶען דָא אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן עֶלְטֶערֶע בָּחוּרִים און מֵיידְלֶעךְ אִין שְׁטוּבּ, עֶס גֵייט זֵיי שְׁוֶוער צוּ טְרֶעפְן אַ שִׁידוּךְ, דִי עֶלְטֶערְן עֶסְן זִיךְ אוֹיף פַאר צַעַר, מֶען קְרִיגְט זִיךְ, מֶען שְׁלָאגְט זִיךְ, און דִי גַאנְצֶע שְׁטוּבּ וֶוערְט צוּפָארְן און צוּפְלוֹיגְן. וֶוען מֶען הָאט אָבֶּער גֶעדוּלְד, מֶען אַנְטְלוֹיפְט נָאר צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען בֶּעט נָאכְאַמָאל און נָאכְאַמָאל

דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶעמָאלְט הֶעלְפְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, אוּן מֶען גֵייט אַלֶעס אַדוּרְךְ בְּשָׁלוֹם.

אַנְדֶערֶע גֵייעֶן דוּרְךְ שְׁוֶועריקֵייטְן מִיט שָׁלוֹם בַּיִת, דַארְף מֶען אוֹיף דֶעם אוֹיךְ הָאבְּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, אַ פְרוֹי פַארְשְׁטֵייט זִיךְ נִישְׁט אֵייבִּיג מִיטְ'ן מַאן, דֶער מַאן וֶוערְט נֶערְוֶועז דֶערְפוּן, אוּן עֶר בְּרֶענְגְט אַרַיין אִין שְׁטוּבּ אַן אֵימָה יְתֵירָה, אַן אָנְגֶעצוֹיגְנְקֵייט, עֶס וֶוערְט אָנְגֶעשְׁטְרֶענְגְט דִי מַצָּב אִינְדֶערְהֵיים, עֶס וֶוערְט מַחְלוֹקֶת, קְרִיגֶערֵייעֶן אִין הוֹיז, אוּן פוּן דֶעם וֶוערְט דִי גַאנְצֶע שְׁטוּבּ צוּפַאלְן. וֶוען דֶער מַאן הָאט אָבֶּער שֵׂכֶל, עֶר הָאט סַבְלָנוּת, נִישְׁט אַלֶעס דַארְף מֶען זֶען, נִישְׁט אַלֶעס דַארְף מֶען בַּאמֶערְקְן, מֶען דַארְף נִישְׁט מַאכְן אַן עֵסֶק פוּן יֶעדֶע זַאךְ, אוּן אַוַדַאי נִישְׁט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִינְדֶערְהֵיים אַן אִיבֶּערִיגֶע אָנְגֶעצוֹיגְנְקֵייט, ווִי דִי גְמָרָא זָאגְט (גִיטִין

ז'.) "לְעוֹלָם אַל יַטִיל אָדָם אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ", אַ מֶענְטְשׁ זָאל נִישְׁט אַרייִנבְּרֶענְגֶען אִינְדֶערְהֵיים אַן אִיבֶּערִיגֶע אָנְגֶעצוֹיגֶענְקֵייט, וַוייל נָאכְדֶעם בְּרֶענְגְט דָאס צוּ אַסאךְ קִלְקוּלִים. מִיט אַבִּיסְל סַבְלָנוּת קֶען מֶען הָאבְּן אַ גֶעשְׁמַאקֶע לֶעבְּן, אַ זִיסֶע לֶעבְּן, נָאךְ אוֹיף דִי וֶועלְט, אוּן זִיכֶער אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

אוּן דִי זֶעלְבֶּע אִיז אוֹיךְ פַארְקֶערְט, דֶער מַאן קֶען אוֹיךְ גֵיין אוֹיף דִי נֶערְוֶועז פוּן דִי פְרוֹי, אוּן דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע וֶועג וִוי אַזוֹי זִי קֶען דָאס אִיבֶּערְטְרָאגְן אִיז נָאר מִיט אַסַאךְ גֶעדוּלְד אוּן סַבְלָנוּת.

דִי זֶעלְבֶּע אִיז אוֹיךְ מִיט קִינְדֶער, נִישְׁט אֵייבִּיג פָּאלְגְן דִי קִינְדֶער מִיט'ן עֶרְשְׁטְן מָאל הֵייסְן, אוּן אוֹיבּ דֶער טַאטֶע וֶועט זִיךְ נִישְׁט אָנְגַארְטְלֶען מִיט סַבְלָנוּת, מִיט גָאר אַסַאךְ גֶעדוּלְד, וֶועט זַיין הוֹיז אִינְגַאנְצְן צוּפַאלְן. דֶערִיבֶּער דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטְן

דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ דִי מִדָה פוּן סַבְלָנוּת. אַ הוֹיז וואוּ מֶען הָאט סַבְלָנוּת אֵיינֶער צוּם צְוֵוייטְן, מֶען הָאט סַבְלָנוּת צוּ דִי קִינְדֶער, וֶועלְן זֵיי זֵייעֶר מַצְלִיחַ זַיין בְּרוּחֲנִיוּת אוּן בְּגַשְׁמִיוּת.

אוּן אֲפִילוּ בַּיים בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דַארְף מֶען אוֹיךְ הָאבְּן אַסַאךְ סַבְלָנוּת, נִישְׁט אֵייבִּיג וֶוערְט מֶען גְלַייךְ גֶעהָאלְפְן, עֶס קֶען אַמָאל אַרִיבֶּערְגֵיין טֶעג אוּן יָארְן, אוּן מֶען זֶעט נָאכְנִישְׁט קַיין יְשׁוּעָה. מֶען טָאר אָבֶּער נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, נָאר וַוייטֶער בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט רַחֲמָנוּת הָאבְּן, אוּן שִׁיקְן דִי יְשׁוּעָה.

ה

דִי מוֹיל אִיז דֶער שְׁלִיסְל

דֶערְנָאךְ קוּמְט דִי מוֹיל, דָאס אִיז דִי וִויכְטִיגְסְטֶע פוּן אַלֶעס אוּן דָאס אִיז דִי שְׁלִיסְל צוּ אַלֶעס. מִיט דִי מוֹיל קֶען מֶען צוּקוּמֶען צוּ אַלֶע מַדְרֵיגוֹת.

וֶוען מֶען הֶערְט אוּן מֶען זֶעט דִי גְרוֹיסְקֵייט אוּן דִי וִויכְטִיגְקֵייט פוּן הִיטְן דִי אוֹיגְן, דִי אוֹיעֶרְן, דִי נָאז אוּן דִי מוֹיל, קֶען מֶען וֶוערְן צוּפַאלְן, עֶס אִיז טַאקֶע זֵייעֶר גוּטֶע אוּן וִויכְטִיגֶע זַאכְן, וִוי אַזוֹי אִיז מֶען אָבֶּער זוֹכֶה צוּ דֶעם?

וֶוען אַ אִיד וֵוייסְט אָבֶּער דִי גְרוֹיסֶע כֹּחַ וָואס עֶר הָאט אִין זַיין מוֹיל, וֶועט עֶר נִישְׁט אוֹיפְהֶערְן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אֵיינְמָאל אִין נָאכְאַמָאל בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט

הֶעלְפְן און עֶר וֶועט צוקומֶען צו אַלֶעס וָואס עֶר קֶען נָאר צוקומֶען.

דֶער פָּסוק זָאגְט (בַּמִדְבָּר ח׳, ב׳) ״אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת״, אַלֶע לִיכְט פון דִי מְנוֹרָה דַארְפְן זַיין גֶעבוֹיגְן צו דִי מִיטְלְסְטֶע. דַארְף מֶען לִכְאוֹרָה פַארְשְׁטֵיין, אַז דִי מִיטְלְסְטֶע לִיכְט אִיז גֶעשְׁטַאנֶען אִינְדֶערְמִיט גְלַייך, און דִי אַנְדֶערֶע זֶעקְס זֶענֶען גֶעוֶוען גֶעבוֹיגְן צו אִים, וָואלְט דָאך גֶעדַארְפְט שְׁטֵיין ״יָאִירוּ שֵׁשֶׁת הַנֵּרוֹת״, נָאר זֶעקְס זֶענֶען גֶעוֶוען גֶעבוֹיגְן?

נָאר דֶער תֵּירוּץ אִיז אַז דִי זִיבֶּעטֶע לִיכְט אִיז קֶעגְן דִי מוֹיל, אַלֶע זִיבְן לִיכְט וָואס דֶער מֶענְטְשׁ הָאט אוֹיף זַיין קָאפּ, דִי צְוֵויי אוֹיגְן, דִי צְוֵויי אוֹיעֶרְן, דִי נָאז לֶעכֶער און אוֹיף דִי מוֹיל, אַלֶע דַארְפְן זַיין גֶעבוֹיגְן צו דִי מוֹיל, אַלֶע דַארְפְן זֵיי צוקומֶען צו דִי

מוּיל, פַאר דִי אַלֶע זַאכְן דַארְף מֶען נָאר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אוּן דִי זֶעלְבֶּע דַארְף מֶען אוֹיךְ בֶּעטְן אוֹיף גַשְׁמִיוּת׳דִיגֶע זַאכְן, אוֹיף אַלֶעס וָואס מֶען דַארְף הָאבְּן אִיז נָאר דָא אֵיין עֵצָה צוּ גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַז מֶען זָאל הָאבְּן פַּרְנָסָה גֶעזוּנְט אוּן נַחַת אוּן אַלֶעס וָואס מֶען דַארְף.

אוּן אוֹיף דִי מוּיל אַלֵיין דַארְף מֶען אוֹיךְ אַסַאךְ בֶּעטְן אַז מֶען זָאל עֶס נוּצְן נָאר צוּ גוּטְן, מֶען זָאל נוּצְן דִי מוּיל נָאר צוּ לֶערְנֶען אוּן דַאוֶונֶען, צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ רֶעדְן צוּ אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, זֵיי אוֹיךְ מְחַזֵק צוּ זַיין צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם פַארְקֶערְט צוּ רֶעדְן נַארִישְׁקֵייטְן אוּן זַאכְן וָואס מֶען טָאר נִישְׁט.

יֶעצְט וֶוען מֶען זִיצְט אִין דִי הֵיילִיגֶע סוּכָּה, אַרוּם גֶענוּמֶען מִיט דִי זִיבְּן וָואלְקֶענֶעס, לָאמִיר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מִיר זָאלְן זוֹכֶה זַיין צוּ הֵיילִיגְן דִי זִיבְּן לִיכְט וָואס מִיר הָאבְּן אוֹיפְ'ן קָאפּ, דַאן וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ רֵיינֶעם מֹחַ, מִיר וֶועלְן זַיין גְלִיקְלִיכֶע און פְרֵיילִיכֶע מֶענְטְשְׁן, מִיר וֶועלְן הָאבְּן דִי וֶועלְט און יֶענֶע וֶועלְט.

תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם